TYLKO
DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO
EGZ. NR 1141

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 10 kwietnia 1963 r. Nr 1/S

TREŚĆ: str.

PUBLIKACJE AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

1

ZARZĄDZENIE

MINISTRÓW: PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO ORAZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 15 września 1962 r.

w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby ochrony przeciwpożarowej w resorcie Ministra Przemysłu Chemicznego

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się, co następuje:

I. Służba ochrony przeciwpożarowej

§ 1. Do organizowania ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu Ministra Przemysłu Chemicznego powołane są:

1. w ministerstwie — Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej z Głównym Inspektorem na czele;
   a) Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej podległy jest bezpośrednio Dyrektorowi Departamentu Wojskowego, a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych,
   b) Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej sprawuje pod względem fachowym kierownictwo i nadzór nad służbą ochrony przeciwpożarowej w jednostkach i komórkach organizacyjnych resortu.
2. w Zjednoczeniach Przemysłu: Syntezy Chemicznej, Nieorganicznego, Organicznego i Tworzyw Sztucznych „Erg", Farmaceutycznego „Polfa", Farb i Lakierów, Włókien Sztucznych, Gumowego, Rafinerii Nafty, Kopalnictwa Surowców Che-

micznych, Środków Piorących i Kosmetyków, Aparatury Chemicznej, Centrali Handlowej Przemysłu Chemicznego, Centrali Produktów Naftowych — inspektoraty ochrony przeciwpożarowej, ze starszym inspektorem (inspektorem) na czele. Starszy inspektor (inspektor) podlega dyrektorowi lub naczelnemu inżynierowi zjednoczenia (centrali), zaś pod względem fachowym głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej,

3. a) w zakładach pracy o dużym niebezpieczeństwie pożarowym — stanowisko młodszego inspektora, a w zakładach pracy o średnim i małym niebezpieczeństwie pożarowym — stanowisko kierownika ochrony przeciwpożarowej.
Młodszy inspektor ochrony przeciwpożarowej i kierownik ochrony przeciwpożarowej podlegają dyrektorowi zakładu pracy lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, zaś pod względem fachowym — inspektorowi ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia (centrali),
b) w zakładach pracy, w których nie zachodzi potrzeba tworzenia stanowiska młodszego inspektora, bądź kierownika ochrony przeciwpożarowej — dyrektor wyznacza spośród pracowników służby technicznej referenta ochrony przeciwpożarowej,

4. w przedsiębiorstwach (zakładach) posiadających zawodową straż pożarną nie tworzy się stanowisk pracy o których mowa w ust. 3 pkt. a) i b),

5. dyrektorzy zjednoczeń (central) w porozumieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej i w uzgodnieniu z Komendą Główną Straży Pożarnych ustalają, w których zakładach pracy powinny być utworzone stanowiska młodszych inspektorów ochrony przeciwpożarowej, a w uzgodnieniu z właściwymi komendami wojewódzkimi — stanowiska kierowników ochrony przeciwpożarowej.

§ 2. Etaty osobowe dla głównego inspektoratu i inspektoratów ochrony przeciwpożarowej ustala się w trybie przepisów ogólnych oraz na podstawie opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

1—3 powołują:

§ 3. Na stanowiska pracy wymienione w § 1 pkt.

1. W głównym inspektoracie:
a) Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej — Minister Przemysłu Chemicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych — na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych,
b) pozostałych członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa — dyrektor departamentu kadr — na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej, w porozumieniu z dyrektorem departamentu Wojskowego i Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2. W inspektoratach zjednoczeń (central) starszego inspektora (inspektora) ochrony przeciwpożarowej — dyrektor zjednoczenia (centrali) w porozumieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej oraz za zgodą Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

3. W zakładach pracy:
— młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej — dyrektor zakładu za zgodą głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej, a kierownika ochrony przeciwpożarowej — za zgodą inspektora ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia (centrali).

4. Wymagane kwalifikacje, oraz grupy uposażenia przywiązane do stanowisk pracy, o których mowa w p-tach 1—3 określają odrębne przepisy.

§ 4. Do zakresu działania Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej należą sprawy:
a) zapobiegania pożarom, a w szczególności opracowanie odnośnych wytycznych branżowych,
b) organizacji resortowej służby przeciwpożarowej oraz koordynacja współdziałania w tym zakresie właściwych służb resortu,
c) organizacji nadzoru i kontroli w zakresie bezpieczeństwa pożarowego zakładów pracy oraz działalności służby ochrony przeciwpożarowej,
d) przygotowania zakładów do ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej (TOPL),
e) organizacji szkolenia pożarowego dostosowanego do potrzeb i specyfiki branż przemysłowych resortu,
f) opiniowania resortowych planów inwestycyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
g) oceny dokumentacji projektowo-kosztorysowej z punktu widzenia zabezpieczenia przeciwpożarowego, oraz nadzór nad pracami biur projektowych w zakresie uwzględniania przepisów ppoż. w projektach inwestycyjnych,
h) analizy stanu zaopatrzenia oraz zapotrzebowań rocznych na sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze,
i) organizacji informacji technicznej i wymiany doświadczeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
j) nadzoru nad pracami normalizacyjnymi z zakresu bezpieczeństwa pożarowego,
k) inicjowania postępu technicznego na odcinku ochrony przeciwpożarowej oraz stałego doskonalenia organizacji służby ochrony przeciwpożarowej,
l) inicjowania oraz koordynacji prac badawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej w przemyśle chemicznym,
m) analizowania sprawozdań branżowych z zakresu ochrony przeciwpożarowej i opracowywania sprawozdań resortowych.

§ 5. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej wprowadza w życie zarządzenia i wytyczne Ministra Przemysłu Chemicznego, dotyczące ochrony przeciwpożarowej, kierując się w sprawach fachowych zarządzeniami i wytycznymi Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej utrzymuje stały kontakt służbowy z Komendą Główną Straży Pożarnych.

§ 6. Do zakresu działania starszego inspektora (inspektora) ochrony przeciwpożarowej w zjednoczeniach i centralach handlowych należą sprawy:

a) realizacji wytycznych resortowych, ze szczególnym uwzględnieniem współdziałania właściwych komórek organizacyjnych i służb zjednoczenia (centrali),

b) przystosowania tych wytycznych oraz rozwijania inicjatywy własnej, stosownie do potrzeb branżowych i specyfiki podległych zjednoczeniu (centrali) zakładów,

c) organizowania pracy służby przeciwpożarowej, ze szczególnym uwzględnieniem pracy zakładowych komisji pożarowo-technicznych,

d) nadzoru i kontroli nad organizacją prewencji przeciwpożarowej w podległych zakładach pracy,

e) organizacji i nadzorowania szkolenia pożarniczego służby ochrony przeciwpożarowej i załóg zakładów,

f) opiniowania szczególnie ważnych instrukcji przeciwpożarowych dla zakładów pracy,

g) opiniowania branżowych planów inwestycyjnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

h) oceny dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem branżowych wymogów bezpieczeństwa pożarowego,

i) realizacji wytycznych resortowych w zakresie przygotowania zakładów do ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej (TOPL) w porozumieniu z inspektorem TOPL zjednoczeń (central),

j) współpracy z biurami projektowymi, instytutami i laboratoriami naukowo-badawczymi w zakresie branżowych zagadnień przeciwpożarowych,

k) organizacji wewnątrz-branżowej wymiany doświadczeń w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów,

l) statystyki i sprawozdawczości pożarniczej w zakresie działalności zjednoczenia (centrali).

2. Szczegółowy zakres działania inspektora ochrony przeciwpożarowej zatwierdza dyrektor zjednoczenia (centrali).

§ 7. 1. Do zadań młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej (kierownika ochrony przeciwpożarowej) zakładu pracy należą:

a) systematyczna kontrola przestrzegania przepisów bezpieczeństwa pożarowego przez pracowników zakładu pracy,

b) podejmowanie inicjatywy w zakresie organizacji ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych,

c) sprawdzanie prawidłowości rozmieszczenia, stanu gotowości, konserwacji i remontu sprzętu, obiektowych urządzeń przeciwpożarowych,

d) organizacja szkolenia i propagandy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego wśród załogi zakładu, a w szczególności szkolenia zawodowej kadry pożarniczej, obowiązkowych i ochotniczych straży pożarnych, a także sekcji gaśniczych obrony cywilnej (TOPL),

e) inicjowanie i udział w odprawach, naradach i komisjach dotyczących ochrony przeciwpożarowej zakładu,

f) inicjowanie prac komisji pożarowo-technicznej oraz współdziałanie z właściwymi zakładowymi komórkami organizacyjnymi w zakresie bezpieczeństwa pożarowego zakładu,

g) kontrolowanie i analizowanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu i zgłaszanie wniosków, zmierzających do utrzymania bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie,

h) przygotowanie zakładu do ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej pod kierownictwem zakładowej komendy obrony cywilnej (TOPL).

2. Szczegółowy zakres czynności młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej, komendanta straży pożarnej i kierownika ochrony przeciwpożarowej zatwierdza dyrektor zakładu.

§ 8. Do zadań referenta ochrony przeciwpożarowej zakładu należy:

a) czuwanie nad przestrzeganiem przez załogę zakładu przepisów przeciwpożarowych,

b) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie zakładu,

c) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi oraz szkolenie pożarnicze członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,

d) zgłaszanie dyrektorowi zakładu spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej zakładu,

e) przygotowanie zakładu do ochrony przeciwpożarowej w ramach obrony cywilnej pod kierownictwem zakładowej Komendy TOPL,

f) opracowywanie sprawozdań i danych statystycznych.

II. Straże pożarne.

§ 9. 1. Do prowadzenia akcji ratowniczej w czasie pożarów i innnych klęsk żywiołowych oraz katastrof, jak również działalności w zakresie zapobiegania pożarom, powoływane są w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego straże pożarne: zawodowe, ochotnicze, obowiązkowe oraz sekcje gaśnicze TOPL.

2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w zakładach, etaty: osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i zakres działania straży określają odrębne przepisy.

§ 10. Straże pożarne w zakładach pracy podlegają dyrektorowi zakładu lub jego zastępcy do spraw technicznych, zaś w sprawach fachowych resortowej służbie ochrony przeciwopżarowej, a w zakresie operacyjno-bojowym są podporządkowane właściwym terenowo komendantom straży pożarnych.

§ 11. 1. Stanowisko komendanta oraz stanowiska oficerskie w zawodowej straży pożarnej zakładu pracy obsadza dyrektor zakładu w porozumieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej, działającym w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2. Stanowiska podoficerów i szeregowych straży pożarnej obsadza dyrektor zakładu na wniosek komendanta straży pożarnej.
O kandydatach na stanowiska podoficerskie komendant straży zasięga opinii Wojewódzkiego (równorzędnego) Komendanta Straży Pożarnych.

III. Współdziałanie resortowej służby ochrony przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych.

§ 12. 1. W celu stworzenia niezbędnych warunków dla koordynacji działania służby ochrony przeciwpożarowej w zakresie zwalczania pożarów, oraz innych klęsk żywiołowych, resortowa służba ochrony przeciwpożarowej ma obowiązek współdziałania z terenowymi komendami straży pożarnych.

2. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej polega na:

a) uzgadnianiu lokalizacji jednostek taktycznych w zakładach pracy oraz ich udziale w jednolitej terytorialnej sieci straży pożarnych,

b) przydziale zadań w ramach planów operacyjnych ochrony przeciwpożarowej określonych obszarów administracyjnych,

c) uzgadnianiu planów obrony obiektów resortu,

d) uzgadnianiu planów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładów i innych wspólnie użytkowanych urządzeń przeciwpożarowych,

e) udziale wraz z zakładowymi jednostkami taktycznymi w manewrach, ćwiczeniach, zawodach i innych formach szkolenia terenowego.

3. Zasady pełnienia służby operacyjnej przez resortową służbę przeciwpożarową określają odrębne przepisy.

§ 13. Traci moc zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego z dnia 3 stycznia 1955 roku w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej komórek w resorcie Ministra Przemysłu Chemicznego znak BP1A-1 Nr ew. 1.

§ 14. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Spraw Wewnętrznych:
wz Z. Sznek
Podsekretarz Stanu

Minister Przemysłu Chemicznego:
A. Radliński

2

ZARZĄDZENIE

MINISTRA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

z dnia 13 września 1962 r.

w sprawie wprowadzenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych w resorcie Ministra Przemysłu Chemicznego.

§ 1. Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13.IV.1960 r. (Dz. U. Nr 20 poz. 120) o ochronie przeciwpożarowej — wprowadza się „Wytyczne w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu chemicznego".

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Przemysłu Chemicznego:
A. Radliński

Załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego z dnia 13 września 1962 roku

WYTYCZNE

w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu chemicznego.

Postanowienia wstępne

Stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13.IV. 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej — kierownicy oraz wszyscy pracownicy są obowiązani do współdziałania w przeciwpożarowym zabezpieczeniu zakładów pracy.

I. Przeciwpożarowe zabezpieczenie zakładów pracy

A. Obowiązki kierowników zakładów pracy

I. Dyrektorzy (kierownicy) zakładów pracy zobowiązani są do organizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz przestrzegania i wykonywania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności do:

1. wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o:
   a) wnioski własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
   b) wnioski i opinie komisji pożarowo-technicznych,
   c) uwagi, wskazówki i polecenia władz nadrzędnych, pożarniczych organów kontrol-

nych oraz innych jednostek, upoważnionych do przeprowadzenia kontroli,

2. nadzorowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych naruszania tych przepisów,
3. planowania odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystania,
4. wprowadzania planów ochrony przeciwpożarowej zakładu oraz instrukcji p. poż. dla poszczególnych oddziałów i stanowisk pożarowo — niebezpiecznych, wprowadzania instrukcji alarmowych, w uzgodnieniu z właściwymi terenowo Komendami Straży Pożarnych,
5. organizowania narad w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz realizacji ich wniosków i zaleceń,
6. organizacji i kontroli przebiegu szkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:
   a) w zakresie wstępnym w odniesieniu do nowoprzyjętych pracowników, w zakresie informacyjnym dla pozostałych pracowników,
   b) obowiązkowego szkolenia w ramach TOPL,
7. prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
8. zaopatrzenia zakładu w sprzęt, urządzenia i środki gaśnicze oraz środki alarmowe.

II. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy (kierownicy) powołują w zależności od wielkości i charakteru zakładu:

1. komisje pożarowo — techniczne,
2. przeciwpożarowe pogotowia oddziałowe, warsztatowe, halowe itp.
3. obowiązkową lub ochotniczą straż pożarną, sekcje gaśnicze TOPL, względnie zawodową służbę przeciwpożarową — w ramach ustalonych dla niej etatów.

B. Obowiązki kierowników komórek organizacyjnych zakładów pracy

Kierownicy wydziałów, oddziałów, warsztatów, laboratoriów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru mają obowiązek:

1. posiadać i systematycznie uzupełniać wiedzę o niebezpieczeństwie pożarowym w nadzorowanych komórkach organizacyjnych, wynikających z:
   a) naruszenia procesów technologicznych,
   b) nieprawidłowego funkcjonowania urządzeń i instalacji produkcyjnych, mechanicznych, elektrycznych, wentylacyjnych, transportowych, pomocniczych itp.
2. znać obowiązujące przepisy i instrukcje przeciwpożarowe w zakresie nadzorowanych stanowisk pracy oraz kontrolować przestrzeganie tych przepisów i instrukcji przez podległy personel,
3. zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym, występującym w danej komórce organizacyjnej, ze sposobami przeciwdziałania, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz tokiem postępowania w przypadku powstania pożaru,
4. organizować i dopilnować stałej gotowości aktywności przeciwpożarowego pogotowia,
5. organizować i sprawdzać wyniki szkolenia przeciwpożarowego pracowników,
6. usuwać dostrzeżone lub wskazane zaniedbania, usterki i braki techniczne, mogące spowodować pożar, oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
7. karać dyscyplinarnie lub występować do przełożonych z wnioskami o ukaranie winnych zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru, jego rozprzestrzeniania się, lub utrudniania akcji ratowniczej,
8. współpracować z komisjami pożarowo-technicznymi i zakładową służbą przeciwpożarową oraz przedkładać wnioski w kierunku podniesienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego poszczególnych nadzorowanych obiektów i dóbr materialnych.

C. Obowiązki kierowników administracyjnych

1. Kierownicy administracyjno-gospodarczy we wszystkich jednostkach organizacyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.
2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   a) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego — w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   b) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu,
3. zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowe na wypadek pożaru,
4. kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie — spowodowanie pociągnięcia winnych do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

D. Obowiązki służby dozorowania

1. Dozorcy (stróże nocni) mają obowiązek:
   a) kontrolować miejsca pożarowo niebezpieczne, według wskazówek określonych odnośnymi instrukcjami,
   b) znać rozmieszczenie punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,

c) znać sposób ogłaszania alarmu pożarowego,

d) w przypadku pożaru — alarmować z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia pożaru dostępnymi środkami.
Po przybyciu straży wskazać miejsce pożaru, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.

2. Portierzy są obowiązani:
a) znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,
b) z chwilą przybycia pomocy z zewnątrz otworzyć bramę i wskazać drogę dojazdu do miejsca pożaru.

3. Osoby wyznaczone do przeprowadzenia kontroli są obowiązane:
a) przeprowadzać kontrolę zgodnie z instrukcją wewnętrzną,
b) składać dyrektorowi (kierownikowi) sprawozdania pisemne z wyników kontroli,

4. Straż przemysłowa współdziała w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego zakładów na podstawie odrębnych przepisów.

E. Obowiązki pozostałych pracowników

1. **Personel inżynieryjno-techniczny:**

Pracownicy inżynieryjno-techniczni nie wymienieni powyżej są obowiązani do:
a) współpracy w zakresie właściwego utrzymania stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w rejonie swojego miejsca pracy,
b) dążyć do wprowadzenia postępu technicznego w dziedzinie bezpieczeństwa przeciwpożarowego zakładu pracy.

2. **Wszyscy pozostali pracownicy są obowiązani:**
a) znać instrukcję przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowania podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
b) przestrzegać przepisów i instrukcji przeciwpożarowych oraz dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
c) usuwać niezwłocznie zaniedbania, usterki i braki mogące spowodować pożar lub utrudniać akcję ratowniczą, oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
d) pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach,
e) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
f) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej, bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

F. Pogotowia przeciwpożarowe

1. Pogotowia przeciwpożarowe powinny być tworzone spośród pracowników budynków i pomieszczeń produkcyjnych, warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy.

2. Celem działania pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie powstałych pożarów w zarodku, nie dopuszczając do ich rozprzestrzeniania się.

3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia określa zał. Nr 1 do niniejszych wytycznych.

G. Organizacja i ramowy zakres działania komisji pożarowo-technicznych

1. Komisje pożarowo-techniczne stanowią szczególnie ważny organ pomocniczy dyrektora (kierownika) zakładu w zakresie zagadnień bezpieczeństwa pożarowego.

2. Komisje pożarowo-techniczne powołują dyrektorzy (kierownicy) zakładów.

3. W skład komisji pożarowo-technicznych wchodzą:
— jako przewodniczący — zastępca dyrektora do spraw technicznych,
— jako członkowie:
— główny technolog,
— główny mechanik,
— główny energetyk,
— starszy inżynier automatyki i pomiarów,
— przedstawiciel służby inwestycyjnej,
— starszy inżynier b.h.p.,
— przedstawiciel rady robotniczej,
— przedstawiciel służby ochrony p. poż.,
— szef sztabu TOPL.

Skład komisji może być zwiększony, względnie zmieniony, w zależności od charakteru i potrzeb zakładu.
W dużych zakładach mogą być powołane dla poszczególnych oddziałów (wydziałów) podkomisje, podlegające głównej komisji pożarowo-technicznej zakładu.

4. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb — nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku (w okresie wiosennym i jesiennym).

5. Na podstawie odnośnego polecenia dyrektora (kierownika) zakładu komisja organizuje okresowe lustracje i kontrole, analizuje ich wyniki i dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu, biorąc pod uwagę m. in.:
a) prawidłowość procesów technologicznych,
b) stan i prawidłowość funkcjonowania urządzeń technicznych,
c) stan i prawidłowość eksploatacji dróg i środków transportu, w tym dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
d) rozmieszczenie i gospodarkę materiałami łatwopalnymi,
e) stan urządzeń i środków sygnalizacyjnych, alarmowych, gaśniczych itp.

6. Protokóły z posiedzeń komisji powinny zawierać wnioski i zalecenia, zmierzające do:

a) usunięcia zaniedbań, braków i usterek, wpływających na zwiększenie zagrożenia pożarowego,
b) zmniejszenia lub usunięcia istniejących zagrożeń pożarowych w wyniku przedsięwzięć organizacyjno-technicznych.

7. Obowiązkiem komisji jest stałe sprawdzanie wdrażania jej wniosków, przyjętych do wykonania w oparciu o odnośne decyzje dyrektora (kierownika) zakładu.

8. Komisja opiniuje plany ochrony p.poż. zakładów, które wprowadza dyrektor.

9. Ponadto komisja:

a) opiniuje w miarę potrzeby najważniejsze instrukcje i regulaminy p. poż. dla poszczególnych obiektów lub stanowisk pracy,

b) dokonuje okresowych analiz gotowości bojowej zakładowej straży pożarnej — zawodowej, obowiązkowej i ochotniczej,

c) w miarę potrzeby opiniuje dokumentację inwestycyjną, jeśli zamierzone inwestycje wpływają w sposób istotny na stan bezpieczeństwa pożarowego zakładu.

10. Szczegółowy zakres czynności komisji zatwierdza dyrektor (kierownik) zakładu.

II. **Instytuty naukowo-badawcze, centralne i przyzakładowe laboratoria badawcze, biura projektowe.**

1. Dyrektorzy i kierownicy instytutów naukowo-badawczych, oraz centralnych i przyzakładowych laboratoriów badawczych są obowiązani:

a) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego, które w miarę potrzeby powinny stanowić tematy studiów lub prac badawczych,

b) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej oraz zainteresowanym zakładom i biurom projektów.

2. Do obowiązków dyrektorów (kierowników) biur projektowych należy:

a) dopilnowanie, aby przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej spełniane były wymogi bezpieczeństwa pożarowego przez właściwy dobór m. in.:
— procesów i operacji technologicznych, tworzyw materiałów i konstrukcji budowlanych,
— maszyn, urządzeń, instalacji i wyposażenia obiektów,
— sieci wodno-kanalizacyjnej,
— urządzeń i sieci elektryczno-energetycznej,
— specjalnych przedsięwzięć przeciwpożarowych,

b) przestrzeganie przy projektowaniu obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz stosowanie odnośnych normatywów,

c) uwzględnianie przy projektowaniu postępu technicznego stwarzającego możliwość realizacji efektywnych i tanich przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej,

d) wydzielanie w miarę potrzeby elementów ochrony przeciwpożarowej w postaci specjalnych aneksów, zwłaszcza gdy tego wymaga rozmiar specjalnych przedsięwzięć z tego zakresu,

e) posiadanie w składzie biura uprawnionego przez Komendę Główną Straży Pożarnych rzeczoznawcy dla zagadnień ochrony przeciwpożarowej.

III. **Nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym jednostek organizacyjnych przemysłu chemicznego oraz działalnością służby ochrony przeciwpożarowej.**

1. Nadzór nad całokształtem działalności podległych jednostek w zakresie bezpieczeństwa pożarowego sprawują właściwi dyrektorzy zjednoczeń i central handlowych.

2. W ramach obowiązku nadzoru dyrektorzy zjednoczeń i central handlowych dbają szczególnie o:

a) tworzenie sprzyjających warunków dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku podległych jednostek,
b) prawidłowe działanie służby ochrony przeciwpożarowej,

c) prawidłowe planowanie środków finansowych i materialnych, niezbędnych dla realizacji przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach,

d) systematyczną inspekcję i kontrolę stanu bezpieczeństwa pożarowego podległych jednostek,

e) kontrolę prawidłowego wykorzystania planowych środków przeznaczonych dla realizacji przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpożarowej,

3. Nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym jednostek przemysłu chemicznego sprawuje z ramienia Ministra Przemysłu Chemicznego Departament Wojskowy, posiadający w swym składzie Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej.

Załącznik do wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych

Ramowy schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia przeciwpożarowego

Zmiana	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		w zakresie zapobieagnia pożarom	w wypadku wybuchu pożaru
1	2	3	4
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Dowódca	współpracuje z kierownikiem wydziału (oddziału) w sprawach ochrony ppożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu poż.	Do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Zastępca dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Pomocnik I	Po skończeniu pracy wspólnie z kierownikiem oddziału, brygadzistą, magazynierem, sprawdza, czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsce pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Pomocnik II	Wspólnie z kierownikiem oddziału, brygadzistą, magazynierem pilnuje, aby dostęp do sprzętu pożarniczego nie był zatarasowany	Zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej w . . . . nr. tel.: . . . . Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem.

Uwaga: 1. Skład ilościowy pogotowia ustala się w zależności od potrzeb lokalnych.

3

ZARZĄDZENIE Nr 255/62

MINISTRÓW PRZEMYSŁU LEKKIEGO I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 3 października 1962 r.

w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby przeciwpożarowej w resorcie przemysłu lekkiego.

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się co następuje:

I. Służba przeciwpożarowa

§ 1. Do kierowania ochroną przeciwpożarową w jednostkach organizacyjnych resortu przemysłu lekkiego tworzy się lub utrzymuje:

1. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej — w Ministerstwie — w Departamencie Techniki i Inwestycji jako samodzielne stanowisko z Głównym Inspektorem na czele.

Główny Inspektor Ochrony Ppoż. podlega Dyrektorowi Departamentu Techniki i Inwestycji, a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

2. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w Zjednoczeniach, ze st. inspektorem ochrony ppoż. na czele. St. inspektor podlega naczelnemu inżynierowi, a pod względem fachowym głównemu inspektorowi ochrony ppożarowej M.P.L.
   a) Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej jako wieloosobowe stanowiska pracy tworzy się bądź utrzymuje w zjednoczeniach Przemysłu Bawełnianego, Lniarskiego, Tkanin Jedwabnych i Dekoracyjnych, Dziewiarskiego i Poń-

czoszniczego, Filcowego i Tkanin Technicznych, Skórzanego oraz Odzieżowego.

b) Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej jako jednoosobowe stanowiska pracy tworzy się bądź utrzymuje w Zjednoczeniach Przemysłu: Wełnianego Południe, Wełnianego Północ, Przędzalń Czesankowych, Artykułów Technicznych i Galanteryjnych oraz Centrali Surowców Włókienniczych i Skórzanych.

c) Dla Zjednoczenia Przedsiębiorstw Budowlano-Montażowych Przemysłu Lekkiego, Centrali Zbytu Artykułów Technicznych „Technozbyt" oraz Instytutu Włókiennictwa ustala się wspólny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej jako jednoosobowe stanowisko pracy.

d) Nad Instytutem Włókien Łykowych sprawuje nadzór inspektorat ochrony przeciwpożarowej Zjednoczenia Przemysłu Lniarskiego.

e) Dyrektor Biura Projektowania Zakładów Włókienniczych powierzy funkcję referenta ochrony przeciwpożarowej rzeczoznawcy do spraw przeciwpożarowych; zakres obowiązków i praw referenta ochrony przeciwpożarowej — określają odrębne przepisy.

f) Dyrektor Biura Wzornictwa Przemysłu Lekkiego powierzy funkcję referenta ochrony przeciwpożarowej jednemu z pracowników w Dziale Administracyjno-Gospodarczym.

3. Tworzy się bądź utrzymuje jednoosobowe stanowisko pracy.

a) młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach wielozakładowych oraz zakładach o specjalnym charakterze,

b) kierownika ochrony przeciwpożarowej — w przedsiębiorstwach jednozakładowych i innych jednostkach organizacyjnych.

Młodszy inspektor ochrony przeciwpożarowej — kierownik ochrony przeciwpożarowej podlegają zastępcy dyrektora do spraw technicznych, zaś pod względem fachowym — inspektorowi ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia.

4. W zakładach pracy, w których nie zachodzi potrzeba utworzenia stanowiska młodszego inspektora bądź kierownika ochrony przeciwpożarowej, dyrektorzy wyznaczają do spraw ochrony ppoż. jednego z referentów pionu technicznego. ,

5. W przedsiębiorstwach (zakładach) posiadających zawodową straż pożarną nie tworzy się stanowisk pracy, o których mowa w ust. 3 i 4.

§ 2. 1. Etaty osobowe dla głównego inspektoratu i inspektoratów ochrony przeciwpożarowej ustala się w trybie przepisów ogólnych i na podstawie opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

2. Zakłady pracy, w których powinny być utworzone stanowiska młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej bądź kierownika ochrony przeciwpożarowej ustalają dyrektorzy zjednoczeń na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej uzgodniony z Komendą Główną Straży Pożarowych w odniesieniu do stanowiska młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej, a z wojewódzką (miasta wydzielonego z województwa) Komendą Straży Pożarnych — w odniesieniu do stanowiska kierownika ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. 1. Na stanowiska pracy wymienione w § 1 ust. 1 — 3 powołują:

1) w głównym inspektoracie:

a) głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej w Ministerstwie Przemysłu Lekkiego — Minister Przemysłu Lekkiego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, na wniosek Dyrektora Departamentu Techniki i Inwestycji uzgodniony z Komendą Główną Straży Pożarnych,

b) pozostałych członków KTP Głównego Inspektoratu Biuro Kadr na wniosek Dyrektora Departamentu Techniki i Inwestycji uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2) W inspektoratach w Zjednoczeniach: st. inspektora ochrony p. pożarowej — dyrektor Zjednoczenia w porozumieniu z gł. inspektorem ochrony ppoż. MPL i uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

3) W przedsiębiorstwie (zakładzie): dyrektor przedsiębiorstwa (zakładu) młodszego inspektora — kierownika ochrony przeciwpożarowej na wniosek inspektora ochrony przeciwpożarowej Zjednoczenia.

2. Wymagane kwalifikacje oraz grupy uposażenia do tych stanowisk określają odrębne przepisy.

§ 4. 1. Do zakresu działania gł. inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należą sprawy:

1) zapobiegania pożarom, a w szczególności wydawanie wytycznych w celu stosowania przez zakłady danej branży właściwych środków zapobiegawczych,

2) organizacja służby przeciwpożrowej resortu,

3) szkolenia pożarniczego dostosowanego do potrzeb zakładów i służby przeciwpożarowej resortu,

4) sprawowanie nadzoru i kontroli nad bezpieczeństwem pożarowym oraz działalnością służby przeciwpożarowej poszczególnych stopni,

5) podejmowanie wszelkich starań w kierunku wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej resortu pod względem organizacyjnym i wyposażenia w odpowiednie środki techniczne,

6) współdziałanie z właściwymi organami w zakresie przygotowania zakładów do ochrony przeciwpożarowej TOPL.

2. Szczegółowy zakres działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej ustala Dyrektor Departamentu Techniki i Inwestycji po zasięgnięciu opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 5. Główny inspektor ochrony ppoż. wprowadza w życie zarządzenia i wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych dotyczące całokształtu ochrony przeciwpożarowej oraz przedstawia Komendzie Głównej Straży Pożarnych do uzgodnienia projekty ważniejszych zarządzeń własnych, a w szczególności:

1) projekty dotyczące wprowadzenia zmian bądź stosowania nowych metod w prewencji pożarniczej resortu,

2) projekty regulaminów i instrukcji dostosowanych do potrzeb ochrony ppożarowej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych resortu,

3) plany zatrudnienia i działalności resortowej służby przeciwpożarowej.

§ 6. 1. Do zakresu działania inspektoratu ochrony przeciwpożarowej w Zjednoczeniu należą sprawy:

1) nadzorowania i kontroli zakładów pracy w zakresie prewencji pożarowej i utrzymywania przez nie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
2) organizacji służby przeciwpożarowej i komisji pożarowo-technicznej w zakładach pracy,
3) nadzorowanie szkolenia pożarniczego załóg i służby przeciwpożarowej przedsiębiorstw i zakładów,
4) opracowania instrukcji przeciwpożarowych dla zakładów na podstawie wytycznych branżowych głównego inspektoratu,
5) a. opracowania branżowych wytycznych i aneksów w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładów w oparciu o przepisy wydane przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych,
   b. współpracy z rzeczoznawcami d/s ochrony przeciwpożarowej biur projektowych,
   c. sprawdzanie w toku realizacji inwestycji, czy program prac w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego ma przebieg prawidłowy,
   d. brania udziału w kolaudacji inwestycji.
6) podejmowania wszelkich starań w kierunku poprawy bezpieczeństwa pożarowego zakładów danego zjednoczenia,
7) współdziałanie z właściwymi organami w zakresie przygotowania zakładów do ochrony ppożarowej TOPL.

2. Szczegółowy zakres działania inspektoratu ustala Dyrektor Zjednoczenia na podstawie wytycznych gł. inspektora ochrony ppożarowej.

§ 7. 1. Do zadań młodszego inspektora ochrony ppożarowej — kierownika ochrony ppożarowej przedsiębiorstwa należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez zakład przepisów bezpieczeństwa pożarowego oraz stosowaniem się do przeciwpożarowej instrukcji branżowej,
2) podejmowanie inicjatywy w zakresie organizacji ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych,
3) sprawdzenie prawidłowego rozmieszczenia pogotowia i konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych w obiektach,
4) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony ppoż., wśród załogi oraz szkolenia pożarniczego członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,
5) kierowanie akcją ratowniczą w czasie pożaru i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof stosownie do istniejących w tych sprawach przepisów,
6) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa,
7) przedstawianie kierownikowi zakładu spostrzeżeń i wniosków w sprawach bezpieczeństwa pożarowego,
8) przygotowanie zakładu do ochrony pożarowej TOPL.

2. Szczegółowy zakres czynności mł. inspektora ochrony ppożarowej — kierownika ochrony ppożarowej ustala Dyrektor Zakładu na podstawie wytycznych inspektora ochrony ppożarowej zjednoczenia.

§ 8. Do zadań referenta ochrony ppożarowej zakładu pracy należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez załogę zakładu przepisów przeciwpożarowych,
2) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie zakładu,
3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony ppoż. wśród załogi oraz szkolenia pożarniczego członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,
4) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce ochrony przeciwpożarowej spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej zakładu,
5) współdziałanie z właściwymi organami w zakresie przygotowania zakładu do ochrony ppożarowej TOPL,
6) opracowanie niezbędnych sprawozdań, statystyki i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu.

II. Straże pożarne

§ 9. 1. Do prowadzenia akcji ratowniczej w czasie pożarów i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, jak również działalności w zakresie zapobiegania pożarom, tworzy się bądź utrzymuje w przedsiębiorstwach (zakładach) resortu, zawodowe, ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne.

2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w zakładach, etaty osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.

§ 10. Straże pożarne w przedsiębiorstwach (zakładach) podlegają pod względem administracyjnym zast. dyrektora d/s technicznych, w zakresie spraw fachowych resortowej służbie przeciwpożarowej, a pod względem służby operacyjno-bojowej są podporządkowane właściwym terenowo komendom straży pożarnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 11. 1. Stanowisko komendanta oraz stanowiska oficerskie zawodowej straży pożarnej zakładu pracy obsadza dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek głównego inspektora ochrony ppoż. po uprzednim uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2. Stanowiska podoficerów i szeregowych obsadza Dyrektor Zakładu na wniosek komendanta straży, z tym, że odnośnie kandydatów na stanowiska podoficerskie komendant straży zasięga opinii wojewódzkiego (m. wył. z woj.) komendanta straży pożarnych.

3. Komendant Straży Pożarnej pełni równocześnie funkcję młodszego ispektora ochrony p. pożarowej.

III. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych

§ 12. 1. Dla koordynacji wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu, resortowa służba przeciwpożarowa zjednoczeń i przedsiębiorstw jest obowiązana współdziałać z terenowymi komendami straży pożarnych.

2. Inspektorzy ochrony ppoż. zjednoczeń (równorzędnych) oraz służba przeciwpożarowa przedsię-

biorstw (zakładów) współdziałają z terenowymi komendami straży pożarnych, a w szczególności:

1) przedstawiają im materiały i wnioski w sprawie planów jednolitej sieci straży pożarnych oraz lokalizacji odpowiednich jednostek taktycznych w zakładach pracy,
2) uczestniczą w opracowywaniu planów operacyjnych ochrony ppoż. w obrębie danych obszarów administracyjnych,
3) uzgadniają plany obrony obiektów resortu i zaznajamiają się z analogicznymi planami dotyczącymi miast i osiedli,
4) uzgadniają plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładów i innych wspólnie użytkowanych urządzeń ppożarowych,
5) przedstawiają potrzeby i plany szkolenia pożarniczego oraz wnioski dotyczące uzupełnienia typowych programów szkoleniowych problematyką zjednoczenia,
6) biorą udział wraz z podległymi im jednostkami w manewrach, zawodach, ćwiczeniach i innych formach szkolenia terenowego,
7) uczestniczą w komisjach, konferencjach i naradach organizowanych przez komendy w sprawach ochrony przeciwpożarowej osiedli i zakładów,
8) przedstawiają właściwym komendom potrzeby ochrony ppoż. resortu, informują o zachodzących trudnościach realizacji oraz dzielą się z nimi uzyskanymi doświadczeniami w tej dziedzinie,
9) podejmują wszelkie inne poczynania i uzgadniają sposoby ich realizacji w celu wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej na wspólnym obszarze działania.

3. W sprawach współdziałania z komendami straży pożarnych służba przeciwpożarowa resortu stosuje się odpowiednio do właściwości rzeczowej i miejscowej danej komendy. Właściwość rzeczową danej komendy określa się według jej zakresu działania, a właściwość miejscową według jej obszaru.

4. Zasady, według których resortowa służba ppożarowa ma pełnić służbę operacyjną, określoną zarządzeniem Nr 54/59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1959 r. ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 13. Traci moc zarządzenie Ministra Przemysłu Lekkiego Nr 72 z dnia 7.III.1955 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej komórek w resorcie Ministra Przemysłu Lekkiego (Biuletyn MPL Nr 1 poz. 3 z dnia 7.III. 1955 r.) oraz Zarządzenie Nr 21/61 Ministra Przemysłu Lekkiego z dnia 21.II.1961 r. w sprawie uprawnień przełożonych członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa w zakresie spraw personalnych.

§ 14. Wykonanie powierzam Dyrektorowi Departamentu Techniki i Inwestycji, Dyrektorowi Biura Kadr oraz Dyrektorom Zjednoczeń.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH:
wz Z. Sznek
Podsekretarz Stanu

MINISTER
PRZEMYSŁU LEKKIEGO:
wz Z. Wojtkowski
Podsekretarz Stanu

4

ZARZĄDZENIE Nr 256/62

MINISTRA PRZEMYSŁU LEKKIEGO

z dnia 3 października 1962 r.

w sprawie ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu lekkiego.

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu lekkiego, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się dyrekcję przedsiębiorstw (zakładów) jednostki współdziałające oraz Zjednoczenia i Departamenty do prowadzenia i ścisłego przestrzegania wytycznych.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

W porozumieniu:

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH:
wz Z. Sznek
Podsekretarz Stanu

MINISTER
PRZEMYSŁU LEKKIEGO:
wz Z. Wojtkowski
Podsekretarz Stanu

WYTYCZNE

w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych w resorcie

I. Przeciwpożarowe zabezpieczenie zakładów pracy

A. Obowiązki kierownictwa przedsiębiorstw

1. Dyrektorzy (kierownicy) przedsiębiorstw, instytucji, zakładów itp. zobowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz wykonywania i przestrzegania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a w szczególności:
   1) wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski;
      a) własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
      b) komisji pożarowo-technicznej,
      c) władz nadrzędnych, przeciwpożarowych organów kontrolnych oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzania kontroli,
   2) nadzorowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,
   3) wprowadzania do planów odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystywania,
   4) spowodowania opracowania planów obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb zakładu, szczególnie dla oddziałów i stanowisk pożarowo-niebezpiecznych,
   5) rozpatrywania na naradach dyrekcyjnych stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu oraz realizowania podjętych wniosków,
   6) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:
      a) w zakresie wstępnym, nowoprzyjmowanych pracowników,
      b) w zakresie informacyjnym wszystkich pracowników,
   7) prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
   8) zaopatrzenia zakładu w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe.
2. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy (kierownicy) powołują w zależności od wielkości i charakteru zakładu:
   1) komisję pożarowo-techniczną,
   2) przeciwpożarowe pogotowia oddziałowe, warsztatowe, halowe itp.
   3) ochotniczą, obowiązkową względnie zawodową służbę przeciwpożarową — w ramach ustalonej etatyzacji.

   Niezależnie od powyższego dyrektorzy (kierownicy) obowiązani są do wydania instrukcji alarmowania, która powinna być uzgodniona z właściwą terenową komendą straży pożarnych

B. Obowiązki kierowników produkcyjnych działów usługowych itp.

1. Kierownicy oddziałów produkcyjnych, działów, warsztatów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru obowiązani są:
   1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie dotyczące danego działu pracy jak również kontrolować przestrzeganie tych przepisów przez podległy personel,
   2) zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania oraz postępowaniem w przypadku powstania pożaru,
   3) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,
   4) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
   5) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstawania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się,
   6) organizować i dopilnować stałej aktywności przeciwpożarowego pogotowia,
   7) współdziałać z komisją pożarowo-techniczną i zakładową służby ppoż. oraz przekładać im wnioski w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

C. Obowiązki kierowników administracyjnych

1. Kierownicy administracyjno-gospodarczy we wszystkich jednostkach administracyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych oraz budynków mieszkalnych administrowanych przez przedsiębiorstwa lub zakłady pracy.
2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu,
   3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej,
   4) kontrolowanie, przestrzeganie przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie występowania do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

D. Obowiązki służby dozorowania

1. Dozorcy (stróż nocny) są obowiązani:
   a) kontrolować miejsca pożarowe niebezpieczne, według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,
   b) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,
   c) znać sposób ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnej,
   d) w przypadku pożaru ogłosić alarm, z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia dostępnymi środkami.
   Po przybyciu straży wskazać miejsce pożaru, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.
2. Portierzy są obowiązani:
   a) znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,
   b) z chwilą przybycia pomocy z zewnątrz otworzyć bramę i wskazać drogę dojazdu do miejsca pożaru.
3. Osoby wyznaczone do przeprowadzania kontroli są obowiązane:
   a) przeprowadzać kontrolę według zasad określonych przepisami wewnętrznymi,
   b) składać dyrektorowi (kierownikowi) sprawozdania pisemne z wyników kontroli.
4. Straż ochrony obiektów współdziała w bezpieczeństwie pożarowym zakładu na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

E. Obowiązki pozostałych pracowników

Wszyscy pozostali pracownicy są obowiązani:
a) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego na zakładzie, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
b) znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowania podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
c) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
d) pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach,
e) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
f) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

F. Przeciwpożarowe pogotowia

1. Przeciwpożarowe pogotowia powinny być tworzone z pośród pracowników dla działów, hal produkcyjnych, warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy.
2. Celem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożarów w zarodku.
3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia:

Zmiana Imiona i nazwiska	Stanowisko	Obowiązki pogotowia w zakresie zapobiegania pożarom	Obowiązki pogotowia w przypadku wybuchu pożaru
1	2	3	4
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Dowódca pogotowia	współpracuje z kierownikiem działu w sprawach ochrony ppożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia sprawdza przydatność sprzętu ppoż.	do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą.
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Z-ca Dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów ppoż. przy produkcji	bierze udział w akcji gaśniczej
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Pomocnik I.	Po skończeniu pracy wspólnie z kierownikiem sali, brygadzistą, magazynierem i t. p. sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszony, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
I. Zmiana II. Zmiana III. Zmiana	Pomocnik II.	Pilnuje wspólnie z kierownikiem hali, brygadzistą, magazynierem i t. p. aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany	zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej w . . . . Nr tel. . . . . Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem

Uwaga: skład ilościowy pogotowia może być zwiększony w zależności od potrzeb lokalnych.
Ilość i rozmieszczenie sprzętu ppoż. w pomieszczeniach rejonu działania przeciwpożarowego pogotowia (podać rodzaj), ilość oraz rozmieszczenie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych).

G. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej

1. Komisję pożarowo-techniczną powołuje dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa (zakładu) jako organ pomocniczy dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danego przedsiębiorstwa (zakładu).
2. W skład komisji powinni wchodzić:

Przewodniczący: zastępca dyrektora d/s technicznych

Członkowie: gł. technolog
gł. energetyk
gł. mechanik
kierownik działu inwestycji
komendant straży pożarnej zakładu
mł. insp. ppoż. — kierownik ppoż.
starszy inżynier (inżynier technik) BHP
przedstawiciel rady robotniczej

Skład komisji może być zwiększony względnie zmniejszony w zależności od charakteru i potrzeb zakładu.

W dużych zakładach mogą być powołane dla poszczególnych oddziałów podkomisje, które w swej działalności podlegają komisji pożarowo-technicznej.

3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak jak dwa razy w roku tj. w okresie wiosennym i jesiennym.
4. Komisja dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
   a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,
   b) procesów technologiczno-produkcyjnych,
   c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego.
5. Z dokonanych kontroli komisja sporządza protokół i opracowuje wnioski z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się.
6. Przedkłada kierownictwu wnioski w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego.
7. Dopilnowuje, aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących, jak również przy wprowadzaniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologiczno-produkcyjnych były uwzględnione i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego.
8. Sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych przez dyrektora na podstawie jej wniosków.
9. Opracowuje plany obrony obiektów.
10. Ponadto komisja:
    a) opiniuje instrukcje i regulaminy ppoż., dla poszczególnych stanowisk pracy,
    b) może sprawdzać gotowość bojową zakładowej straży pożarnej i przeciwpożarowych pogotowi.

    Zakres czynności komisji może być w zależności od potrzeb lokalnych poszerzony przez dyrektora (kierownika) zakładu.

II. Instytuty, biura projektów, centralne laboratoria

1. Dyrektorzy instytutów oraz centralnych laboratoriów niezależnie od stosowania postanowień niniejszych wytycznych oraz innych przepisów ppożarowych w dostosowaniu do warunków lokalnych w ramach współpracy powinni:
   a) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać wymagania bezpieczeństwa pożarowego, jak wrażliwość na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.
   b) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu inspektorowi ochrony ppożarowej oraz współpracującym Biurom Projektów.
2. Biura Projektowe powinny:
   a) przy wykonywaniu projektów uwzględniać potrzeby bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
   b) przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla obiektów przemysłowych, komunikacyjnych i użyteczności publicznej sporządzać aneksy ochrony przeciwpożarowej uwzględniając wymagania bezpieczeństwa pożarowego technologiczno-lokalizacyjne, budowlano-konstrukcyjne i instalacyjne,
   c) posiadać uprawnionego przez Komendę Główną Straży Pożarnych rzeczoznawcę dla spraw ochrony przeciwpożarowej dla dokonywania w trybie roboczym konsultacji opracowywanych projektów. Rzeczoznawca powinien współpracować z właściwymi inspektorami ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń.

III. Nadzór

A. Zjednoczenia i jednostki równorzędne

1. Zjednoczenia i jednostki równorzędne w ramach bezpośredniego nadzoru mają obowiązek:
   a) stworzyć należyte warunki dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony ppożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,
   b) zapewnić w planach i budżetach środki finansowe i materiałowe niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych zjednoczenia,
   c) prowadzić nadzór nad wykonawstwem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.
2. Organa kontrolne zjednoczeń w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjno-rewizyjnych

mają obowiązek sprawdzać wykonawstwo wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej. O wynikach kontroli należy informować inspektora ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia.

B. **Centrala Ministerstwa**

1. Dyrektorzy Departamentów i równorzędnych są zobowiązani:
   a) uwzględniać postulaty dotyczące przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności — ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
   b) postulaty, o których mowa w pkcie a) oraz wydawane akty normatywne i inne mające związek z ochroną przeciwpożarową uzgadniać z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej,
   c) organa kontrolne ministerstwa w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjno-rewizyjnych mają obowiązek sprawdzać wykonawstwo wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej i o wynikach przedmiotowej kontroli zawiadamiać Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej.

5

ZARZĄDZENIE Nr 5

MINISTRÓW PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 12 stycznia 1963 r.

w sprawie organizacji, zakresu działania i współdziałania służby przeciwpożarowej resortu przemysłu ciężkiego z komendami straży pożarnych.

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się, co następuje:

I. Służba przeciwpożarowa

§ 1. Do kierowania ochroną przeciwpożarową w jednostkach organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego utrzymuje się bądź tworzy w ramach zatwierdzonych etatów:

1) w Ministerstwie Przemysłu Ciężkiego — Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej z Głównym Inspektorem na czele. Gł. Inspektor podlega organizacyjnie Dyrektorowi Departamentu Wojskowego, natomiast pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.
   Główny Inspektor ochrony przeciwpożarowej sprawuje kierownictwo i nadzór nad służbą przeciwpożarową w jednostkach i komórkach organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego,
2) w Zjednoczeniach: Hutnictwa Żelaza i Stali, Górniczo-Hutniczym Metali Nieżelaznych, Przemysłu Precyzyjnego, Przemysłu Okrętowego oraz Przemysłu Ciągników i Maszyn Rolniczych, inspektoraty ochrony przeciwpożarowej jako wieloosobowe stanowiska pracy ze starszym inspektorem na czele.
   St. inspektor jest podporządkowany organizacyjnie Dyrektorowi Zjednoczenia lub Dyrektorowi Technicznemu, a pod względem fachowym — gł. inspektorowi ochrony przeciwpożarowej,
3) w pozostałych zjednoczeniach oraz równorzędnych jednostkach organizacyjnych — jednoosobowe stanowiska pracy starszego inspektora (inspektora) ochrony przeciwpożarowej.
   St. Inspektor (inspektor) jest podporządkowany organizacyjnie Dyrektorowi Zjednoczenia lub Dyrektorowi Technicznemu, a pod względem fachowym — gł. inspektorowi ochrony przeciwpożarowej;
4) stanowiska pracy:
   a) młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej — w instytutach naukowo-badawczych oraz w przedsiębiorstwach wielozakładowych bądź posiadających specjaly charakter produkcji, w których nie powołano jednostek taktycznych, zawodowych straży pożarnych;
   b) kierownik ochrony przeciwpożarowej — w przedsiębiorstwach jednozakładowych oraz w innych jednostkach organizacyjnych, w których nie powołano jednostek taktycznych zawodowych straży pożarnych;
   Młodszy inspektor i kierownik ochrony przeciwpożarowej winni być organizacyjnie podporządkowani dyrektorowi lub zastępcy dyrektora do spraw technicznych, natomiast pod względem fachowym inspektorowi ochrony przeciwpożarowej;
5) w przedsiębiorstwach, w których nie zachodzi potrzeba utworzenia stanowiska komendanta, młodszego inspektora bądź kierownika ochrony przeciwpożarowej, dyrektor winien wyznaczyć do prowadzenia spraw ochrony przeciwpożarowej jednego z pracowników pionu technicznego — w charakterze nieetatowego referenta ochrony przeciwpożarowej.

§ 2. 1. Etaty osobowe dla głównego inspektoratu i inspektorów ochrony przeciwpożaowej ustala się w ramach zatwierdzonych limitów zatrudnienia w trybie przepisów ogólnych oraz na podstawie opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

2. Zakłady pracy, w których powinny być utworzone stanowiska młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej bądź kierownika ochrony przeciwpożarowej — ustalają dyrektorzy zjednoczeń na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej, uzgodniony z Komendą Główną Straży Po-

żarnych w odniesieniu do stanowiska młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej, a z Wojewódzką (równorzędną) Komendą Straży Pożarnych — w odniesieniu do stanowiska kierownika ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. 1. Na stanowiska pracy wymienione w § 1 ust. 1—4 powołują:

1) **w głównym inspektoracie:**

a) Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej — Minister Przemysłu Ciężkiego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych,

b) pozostałych pracowników — Departament Spraw Osobowych na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych,

2) **w inspektoratach:**

starszego inspektora (inspektora) ochrony przeciwpożarowej — dyrektor zjednoczenia (jednostki równorzędnej) na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych,

3) **w przedsiębiorstwach i instytutach naukowo-badawczych:**

a) młodszego inspektora ochrony przeciwpożarowej — dyrektor przedsiębiorstwa (instytutu) po uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej M.P.C.

b) kierownika ochrony przeciwpożarowej — dyrektor przedsiębiorstwa po uzgodnieniu z inspektorem ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia.

2. Wymagane kwalifikacje oraz grupy uposażenia przywiązane do tych stanowisk określają odrębne przepisy.

§ 4. 1. Do zakresu działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej należy:

1) organizacja służby przeciwpożarowej resortu,
2) zapobieganie pożarom, w szczególności — wydawanie wytycznych w przedmiocie stosowania przez przedsiębiorstwa właściwych środków zapobiegawczych,
3) organizowanie szkolenia pożarniczego dostosowanego do potrzeb przedsiębiorstw i służby przeciwpożarowej resortu,
4) sprawowanie nadzoru i kontroli działalności służby przeciwpożarowej zjednoczeń oraz przedsiębiorstw (instytutów) bezpośrednio podporządkowanych Ministrowi Przemysłu Ciężkiego, a także w miarę potrzeby — przeprowadzanie kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego w przedsiębiorstwach nadzorowanych przez zjednoczenia,
5) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstw resortu przemysłu ciężkiego do ochrony p.pożarowej TOPL,
6) podejmowanie wszelkich starań w zakresie wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej resortu pod względem organizacyjnym oraz wyposażenia w odpowiednie środki techniczne,
7) wydawanie orzeczeń w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego projektowanych inwestycji w trybie przepisów obowiązujących w resorcie przemysłu ciężkiego.

2. Szczegółowy zakres działania głównego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej ustala Regulamin Organizacyjny Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego.

3. Główny Inspektor ochrony przeciwpożarowej wprowadza w życie, w trybie obowiązującym w resorcie — zarządzenie i wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych dotyczące całokształtu ochrony przeciwpożarowej oraz przedstawia do uzgodnienia Komendzie Głównej Straży Pożarnych — projekty ważniejszych zarządzeń własnych, a w szczególności:

1) projekty dotyczące wprowadzenia zmian bądź stosowania nowych metod w prewencji pożarowej resortu,
2) projekty regulaminów i ramowych instrukcji przeciwpożarowych dostosowanych do potrzeb ochrony przeciwpożarowej resortu,
3) plany zatrudnienia i działalności resortowej służby ochrony przeciwpożarowej.

§ 5. 1. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń należą sprawy:

1) nadzorowania i kontroli podległych przedsiębiorstw w zakresie prewencji pożarowej oraz utrzymania przez nich na wymaganym poziomie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
2) organizacji w przedsiębiorstwach służby przeciwpożarowej, pogotowia samoobrony przeciwpożarowej oraz komisji pożarowo-technicznych,
3) organizowanie szkolenia pożarniczego załóg i służby przeciwpożarowej oraz pogotowia samoobrony przeciwpożarowej przedsiębiorstw,
4) zatwierdzania, z zastosowaniem się do wytycznych gł. inspektora ochrony przeciwpożarowej MPC — branżowych instrukcji przeciwpożarowych opracowanych przez przedsiębiorstwa,
5) podejmowanie starań dla zapewnienia poprawy bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstw nadzorowanych przez zjednoczenie,
6) współdziałanie w przygotowaniu przedsiębiorstw do ochrony p.pożarowej — TOPL,
7) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących zagadnień ochrony przeciwpożarowej.

2. Szczegółowy zakres działania inspektoratu ochrony przeciwpożarowej określa dyrektor zjednoczenia na podstawie wytycznych gł. inspektora ochrony przeciwpożarowej.

§ 6. 1. Do zadań mł. inspektora i kierownika ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa (instytutu) należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwo przepisów bezpieczeństwa pożarowe-

go oraz stosowaniem się do przeciwpożarowych instrukcji,

2) podejmowanie inicjatywy w zakresie organizacji straży pożarnych: zawodowej, ochotniczej względnie obowiązkowej oraz organizacji grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej oddziałów (hal) w przedsiębiorstwie,
3) kontrola rozmieszczenia oraz stanu gotowości użytkowej podręcznego sprzętu i środków gaśniczych oraz ich konserwacji, jak również sprawności urządzeń przeciwpożarowych w przedsiębiorstwie,
4) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi przedsiębiorstw oraz szkolenie pożarnicze personelu ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej i pogotowia samoobrony przeciwpożarowej,
5) kierowanie akcją gaśniczą w czasie pożaru oraz udział w ratownictwie przy katastrofach i innych klęskach żywiołowych stosownie do obowiązujących w tych sprawach przepisów (zarządzeń),
6) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących zagadnień ochrony przeciwpożarowej,
7) zgłaszanie dyrektorowi przedsiębiorstwa spostrzeżeń i wniosków w sprawach bezpieczeństwa pożarowego,
8) przygotowanie przedsiębiorstwa do ochrony p.pożarowej TOPL,
9) opracowywanie instrukcji przeciwpożarowych, niezbędnych sprawozdań, statystyki pożarowej i innych materiałów w sprawach bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa.

2. Szczegółowy zakres czynności młodszego inspektora i kierownika ochrony przeciwpożarowej ustala dyrektor przedsiębiorstwa na podstawie wytycznych nadzorującego zjednoczenia (jednostki równorzędnej).

§ 7. Do zadań referatu ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa należy:

1) czuwanie nad przestrzeganiem przez załogę przedsiębiorstwa przepisów przeciwpożarowych,
2) kontrolowanie gotowości użytkowej podręcznego sprzętu i środków gaśniczych oraz urządzeń przeciwpożarowych na terenie przedsiębiorstwa,
3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi przedsiębiorstwa oraz szkolenie pożarnicze członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej i grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej,
4) zgłaszanie kierownictwu przedsiębiorstwa oraz fachowej jednostce nadrzędnej spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa,
5) udział w konferenjcach, naradach i komisjach dotyczących zagadnień ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa,
6) przygotowanie przedsiębiorstwa do ochrony p.pożarowej TOPL,
7) opracowywanie: instrukcji przeciwpożarowych, niezbędnych sprawozdań, statystyki pożarowej i innych materiałów w sprawach bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa.

II. Straże pożarne

§ 8. 1.Do prowadzenia akcji ratowniczej w czasie pożaru i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, jak również działalności w zakresie zapobiegania pożarom powinny być utworzone bądź utrzymuje się w przedsięborstwach resortu przemysłu ciężkiego — zawodowe, ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne.

2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w przedsiębiorstwach, etaty osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.

§ 9. Straże pożarne w przedsiębiorstwach podlegają pod względem organizacyjnym dyrektorowi przedsiębiorstwa lub zastępcy dyrektora d/s technicznych, w zakresie spraw fachowych — resortowej służbie ochrony przeciwpożarowej jednostki nadrzędnej, natomiast pod względem służby operacyjno-bojowej — podporządkowane są właściwym terenowo komendantom straży pożarnych.

§ 10. 1. Stanowisko komendanta oraz stanowiska oficerskie w zawodowej straży pożarnej przedsiębiorstwa obsadza dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej po uprzednim uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2. Na stanowiska podoficerów i szeregowych w zawodowej straży pożarnej angażuje dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek komendanta straży — z tym, że na stanowiska podoficerskie angażowanie następuje po uprzednim uzgodnieniu z inspektorem ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia i zasięgnięciu opinii wojewódzkiego (miasta wyłączonego z woj.) komendanta straży pożarnych.

3. Angażowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2 odbywa się na ogólnych zasadach przyjmowania pracowników w przedsiębiorstwach resortu przemysłu ciężkiego.

III. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych.

§ 11. 1. Dla koordynacji wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu — służba przeciwpożarowa zjednoczeń i przedsiębiorstw obowiązana jest współdziałać z terenowymi komendami straży pożarnych.

2. Inspektorzy ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń oraz służba przeciwpożarowa przedsiębiorstw (instytutów) współdziałają z terenowymi komendami straży pożarnych, a w szczególności:

1) przedstawiają im projekty i wnioski w sprawie planów jednolitej sieci straży pożarnych oraz lokalizacji odpowiednich jednostek taktycznych w przedsiębiorstwach,
2) uczestniczą w opracowywaniu planów operacyjnych ochrony przeciwpożarowej w obrębie danych obszarów administracyjnych,
3) uzgadniają plany ochrony obiektów resortu i zaznajamiają się z analogicznymi planami dotyczącymi miast i osiedli,

4) uzgadniają plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego przedsiębiorstw i innych wspólnie użytkowanych urządzeń przeciwpożarowych,
5) przedstawiają potrzeby i plany szkolenia pożarniczego oraz wnioski dotyczące uzupełnienia typowych programów szkoleniowych problematyką z tej dziedziny interesującą zjednoczenia,
6) biorą udział wraz z podległymi im jednostkami w manewrach, zawodach, ćwiczeniach i innych formach szkolenia terenowego,
7) uczestniczą w komisjach, konferencjach i naradach organizowanych przez komendy w sprawach ochrony przeciwpożarowej osiedli i przedsiębiorstw,
8) przedstawiają właściwym komendom potrzeby ochrony przeciwpożarowej w zakresie sprawowanego stanowiska, informują o zachodzących trudnościach realizacji oraz przekazują im uzyskane doświadczenia w tej dziedzinie,
9) podejmują wszelkie inne akcje mające na celu wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej na wspólnym obszarze działania i uzgadniają sposoby ich realizacji.

3. W sprawach współdziałania z komendami straży pożarnych — służby przeciwpożarowe resortu stosują się odpowiednio do właściwości rzeczowej i miejscowej danej komendy.

Właściwość rzeczową komendy określa się odpowiednio według jej zakresu działania, a właściwość miejscową według jej obszaru.

4. Zasady, według których resortowa służba przeciwpożarowa ma pełnić służbę operacyjną określoną zarządzeniem Nr 54/59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1959 r. w sprawie obowiązku pełnienia służby operacyjnej przez członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa, ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 12. Tracą moc: zarządzenie Nr 22 Ministra Hutnictwa z dnia 8 lutego 1955 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej komórek w resorcie hutnictwa oraz pismo okólne Ministerstwa Przemysłu Maszynowego — Departamentów: Zatrudnienia i Płac oraz Głównego Mechanika z dnia 14 marca 1954 r. w tej samej sprawie.

§ 13. Nadzór nad wykonaniem niniejszego zarządzenia ‚powierza się: Dyrektorom Departamentów: Wojskowego oraz Spraw Osobowych Ministerstwa przemysłu Ciężkiego, każdemu w zakresie jego kompetencji.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.—

Minister Spraw Wewnętrznych:
wz Z. Sznek
Podsekretarz Stanu

Minister Przemysłu Ciężkiego:
wz Z. Nowakowski
Podsekretarz Stanu

6

ZARZĄDZENIE NR 6

MINISTRA PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO

z dnia 12 stycznia 1963 r.

w sprawie ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego.

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustwy z dnia 13 kwietnia 1960 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się dyrektorów: przedsiębiorstw (zakładów pracy), zjednoczeń i innych jednostek organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego oraz dyrektorów departamentów do wprowadzenia i ścisłego przestrzegania wytycznych wymienionych powyżej w § 1.

§ 3. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Dyrektorom Departamentów: Wojskowego i Inwestycji, każdemu w zakresie jego działania.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

W porozumieniu:
Minister Spraw Wewnętrznych:
wz Z. Sznek
Podsekretarz Stanu

Minister Przemysłu Ciężkiego:
wz Z. Nowakowski
Podsekretarz Stanu

Załącznik do zarządzenia Nr 6 Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 12. stycznia 1963 r.

WYTYCZNE

w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu przemysłu ciężkiego.

Postanowienia wstępne

Stosownie do art. 1, 3 i 23 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej, kierownicy urzędów, jednostek gospodarki uspołecznionej i zakładów pracy oraz wszyscy pracownicy są obowiązani do współdziałania w przeciwnym zabezpieczeniu zakładów pracy.

I. Przeciwpożarowe zabezpieczenie zakładów pracy

A. Obowiązki kierownictwa przedsiębiorstwa:

1. Dyrektorzy (kierownicy) przedsiębiorstw (zakładów), instytucji i innych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz wykonywania i przestrzegania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności do:
   1) wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
      a) własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
      b) komisji pożarowo-technicznej,
      c) władz nadrzędnych, przeciwpożarowych organów kontrolnych oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzania kontroli,
   2) nadzorowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nie przestrzegania tych przepisów,
   3) wprowadzanie do planów odpowiednich środków finansowych i materialnych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystania,
   4) spowodowania opracowania planów obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb przedsiębiorstwa, szczególnie dla oddziałów i stanowisk pożarowo niebezpiecznych,
   5) rozpatrywania na naradach derykcyjnych stanu bezpieczeństwa pożarowego przedsiębiorstwa oraz realizowania podjętych wniosków,
   6) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników przedsiębiorstwa:
      a) w zakresie wstępnym — nowoprzyjmowanych pracowników,
      b) w zakresie informacyjnym — wszystkich pracowników (w formie instruktażowej),
   7) prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
   8) zaopatrzenia przedsiębiorstwa w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz w środki alarmowania.
2. W celu realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy powołują w zależności od wielkości i charakteru przedsiębiorstwa:
   1) komisję pożarowo-techniczną,
   2) przeciwpożarowe pogotowie oddziałów, warsztatów, hal itp. w postaci grup samoobrony przeciwpożarowej,
   3) ochotniczą, obowiązkową względnie zawodową służbę przeciwpożarową stosownie do zasad określonych odrębnymi przepisami.

   Niezależnie od powyższego dyrektorzy obowiązani są do wydania instrukcji alarmowania pożarowego, która powinna być uzgodniona z właściwą terenową komendą straży pożarnych.

B. Obowiązki kierowników oddziałów (wydziałów) produkcyjnych, pomocniczych itp.

1. Kierownicy wydziałów, oddziałów, działów, warsztatów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru obowiązani są do:
   1) posiadania dokładnej znajomości obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących danego działu pracy, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów przez podległy im personel,
   2) zaznajamiania pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, ze sposobami przeciwdziałania powstawaniu pożarom, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w przypadku zaistnienia pożaru,
   3) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożorowego podległych im pracowników,
   4) usuwania dostrzeżonych lub wskazanych im niedociągnięć mogących spowodować pożar oraz zgłaszania o tym właściwemu przełożonemu,
   5) występowania do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstawania pożaru lub jego rozprzestrzenienia się,

6) organizowania stałej kontroli aktywności grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej,
7) współpracy z komisją pożarowo-techniczną i zakładową służbą przeciwpożarową oraz przedkładania im wniosków w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

C. Obowiązki kierowników administracyjno-gospodarczych.

1. Kierownicy d/s administracyjno-gospodarczych we wszystkich jednostkach organizacyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych, będących w ich gestii.
2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie ich właściwej konserwacji,
   3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej,
   4) kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przeciwpożarowych przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie — występowania do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

D. Obowiązki służby dozorowania

1. Dozorcy (stróże nocni) są obowiązani:
   1) kontrolować miejsca pożarowo niebezpieczne, według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,
   2) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, podręcznego sprzętu gaśniczego oraz środków alarmowania pożarowego,
   3) znać sposób alarmowania pożarowego pracowników, grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej oraz straży pożarnej,
   4) w przypadku pożaru zaalarmować pracowników i spowodować wezwanie straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia pożaru wszelkimi dostępnymi środkami gaśniczymi.

   Po przybyciu straży pożarnej wskazać miejsce pożaru, drogę dojazdu do najbliższego punktu czerpania wody oraz gdzie się znajdują najbliższe telefony.
2. Portierzy obowiązani są:
   1) znać dokładnie instrukcję alarmowania pożarowego oraz sposoby użycia środków alarmowania,
   2) z chwilą przybycia straży pożarnej z zewnątrz otworzyć bramę, wskazać drogę dojazdu do pożaru oraz odnotować dokładny czas przybycia każdej straży pożarnej (nazwa straży napisana jest na drzwiach samochodu).
3. Osoby wyznaczone do przeprowadzania kontroli obowiązane są:
   1) przeprowadzać kontrole według zasad określonych przepisami wewnętrznymi,
   2) składać dyrektorowi (kierownikowi) sprawozdania pisemne z wyników kontroli.

E. Obowiązki pozostałych pracowników.

1. Wszyscy pozostali pracownicy obowiązani są:
   1) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie, a w szczególności na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
   2) znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania pożarowego współpracowników i straży pożarnej oraz użycia podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
   3) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
   4) pełnić służbę w grupach pogotowia samoobrony przeciwpożarowej,
   5) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
   6) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierującego akcją ratowniczą.
2. Szczegółowe obowiązki komendanta, młodszego inspektora, kierownika i referenta służby ochrony przeciwpożarowej określają odrębne przepisy.

F. Przeciwpożarowe pogotowie

1. Przeciwpożarowe pogotowia powinny być tworzone spośród pracowników hal, oddziałów, warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy, — w postaci grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej.
2. Zadaniem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz alarmowanie pożarowe i gaszenie pożarów w zarodku.
3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków grupy pogotowia samoobrony przeciwpożarowej:

Zmiana Imiona i nazwiska	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		w zakresie zapobiegania pożarom	W wypadku wybuchu pożaru.
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Dowódca pogotowia	współpracuje z kierownikiem oddziału (wydziału) w sprawach ochrony przeciwpożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji p. poż. Jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu p. pożarniczego	Do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą.
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Z-ca Dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pilnuje przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w okresie pracy zmiany	Bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik I-szy	Po skończonej pracy zmiany sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu gaśniczego	Bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik II-gi (łącznik)	Pilnuje aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany	Alarmuje o powstaniu pożaru jednostki straży pożarnej w . . . . Nr tel . . . . Z chwilą przybycia straży pożarnej jest jej pilotem

Uwaga: Skład ilościowy grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej może być zwiększony lub zmniejszony w zależności od warunków i potrzeb lokalnych
Ilość i rozmieszczenie sprzętu p. poż. w pomieszczeniach rejonu działania grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej — powinny być ustalone dla tych grup (rodzaj, ilość i rozmieszczenie sprzętu oraz urządzeń przeciwpożarowych).

Szczegółowy zakres czynności grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej określa „instrukcja ramowa o organizacji i zadaniach pogotowia samoobrony przeciwpożarowej oddziałów (hal) w zakładach przemysłowych (przedsiębiorstwach).

G. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej

1. Komisję pożarowo-techniczną powołuje dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa (zakładu) jako organ pomocniczy do rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danego przedsiębiorstwa (zakładu).

2. W skład komisji wchodzą:

— Przewodniczący: — zastępca dyrektora d/s technicznych lub produkcyjnych,

— Członkowie:
— główny technolog,
— główny mechanik,
— główny energetyk,
— kierownik wydziału inwestycyjnego,
— przedstawiciel zakładowej służby ochrony ppoż.
— starszy inżynier BHP
— przedstawiciel rady robotniczej

Skład komisji może być zwiększony względnie zmieniony w zależności od charakteru i potrzeb przedsiębiorstwa. W dużych przedsiębiorstwach mogą być powołane dla poszczególnych wydziałów podkomisje, które w swej działalności podlegają komisji pożarowo-technicznej.

3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak, jak dwa razy w roku tj. w okresie wiosennym i jesiennym.

4. Komisja dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,
b) procesów technologicznych — produkcyjnych,
c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego.

5. Z dokonanych kontroli komisja sporządza protokół i opracowuje wnioski z podaniem sposobu usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień

zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się.

6. Przedkłada dyrektorowi (kierownikowi) wnioski w zakresie usprawnienia oragnizacji i ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresie nasilenia zagrożenia pożarowego.
7. Dopilnowuje aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących, jak również przy wprowadzeniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologiczno-produkcyjnych były uwzględniane i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego.
8. Sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych przez dyrektora na podstawie jej wniosków.
9. Opracowuje plany obrony obiektów.
10. Ponadto Komisja:
    1) Opiniuje inwestycje i regulaminy przeciwpożarowe dla poszczególnych stanowisk pracy,
    2) może sprawdzać gotowość bojową zakładowej straży pożarnej i grup pogotowia samoobrony przeciwpożarowej.

    Zakres czynności komisji może być w zależności od potrzeb lokalnych poszerzony przez dyrektora (kierownika) przedsiębiorstwa (zakładu).

II. **Instytuty naukowo-badawcze, pracownie naukowe, laboratoria i zakłady badawcze, biura projektowe.**

1. Dyrektorzy instytutów naukowo-badawczych, pracowni naukowych, laboratoriów i zakładów badawczych niezależnie od stosowania postanowień niniejszych wytycznych oraz innych przepisów p.pożarowych w dostosowaniu do warunków lokalnych, w ramach współpracy powinni:
    1) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać wymagania bezpieczeństwa pożarowego jak wrażliwości na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.,
    2) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej oraz współpracującym biurom projektów.
2. Biura projektów powinny:
    1) przy wykonywaniu projektów uwzględniać potrzeby bezpieczeństwa przeciw-pożarowego,
    2) przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla obiektów przemysłowych, komunikacyjnych i użyteczności publicznej — sporządzać aneksy ochrony przeciwpożarowej uwzględniające wymagania bezpieczeństwa pożarowego, technologiczne, lokalizacyjne, budowlano-konstrukcyjne i instalacyjne,
    3) posiadać uprawnionego przez Komendę Główną Straży Pożarnych rzeczoznawcę do spraw ochrony przeciwpożarowej do dokonywania w trybie roboczym konsultacji opracowywanych projektów. Rzeczoznawca powinien współpracować z właściwymi inspektorami ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń.

III. **Nadzór**

A. **Zjednoczenia i jednostki równorzędne**

1. Zjednoczenia i jednostki równorzędne w ramach bezpośredniego nadzoru mają obowiązek:
    1) zapewnić należyte warunki dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych,
    2) zapewnić w planach i budżetach środki finansowe i materiałowe, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych zjednoczenia,
    3) sprawować nadzór nad wykonywaniem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.
2. Organa kontrolne zjednoczenia w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjnych mają obowiązek sprawdzać wykonanie wydawanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej.

    Organa te powinny o wynikach kontroli informować inspektora ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia.

B. **Centrala Ministerstwa**

1. Dyrektorzy Departamentów i komórek równorzędnych są zobowiązani:
    1) rozpatrywać i uwzględniać postulaty dotyczące przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku oraz prawidłowości działania ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
    2) postulaty, o których mowa w pkt. 1) oraz wydawane akty normatywne i inne mające związek z ochroną przeciwpożarową uzgadniać z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej,
    3) sprawdzać nadzór nad wykonywaniem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.
2. Organa kontrolne Ministerstwa, w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjnych mają obowiązek sprawdzać wykonanie wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej i o wynikach tej kontroli zawiadamiać Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej.

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Nr 2

PUBLIKACJE AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

Wojskowe Zakłady Graficzne — Zam. 255/S